

Rozdział 7. FINANSOWANIE BADAŃ NA RZECZ MŚP I STOWARZYSZEŃ MŚP

Badania na rzecz MŚP i stowarzyszeń MŚP kierują się specyficznymi zasadami. Doświadczenia z 6PR pokazały, że projekty typu *CRAFT* i *Collective Research* budziły wiele wątpliwości. Dlatego też w niniejszym poradniku postanowiliśmy umieścić osobny rozdział poświęcony omówieniu zasad finansowania tego typu projektów³.

7.1. BADANIA NA RZECZ MŚP⁴

Są to projekty, które umożliwiają małym grupom MŚP rozwiązanie wspólnych bądź uzupełniających się problemów w zakresie technologii. Adresowane są do firm, które widzą potrzebę dalszego rozwoju przez wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, ale nie posiadają własnego zaplecza badawczego. Projekt umożliwia firmom zakup potrzebnej im technologii.

W projektach tego typu występują trzy rodzaje beneficjentów:

- ↳ wykonawcy badań (min. 2);
- ↳ uczestnicy będący MŚP (min. 3);
- ↳ dodatkowo w projekcie mogą też uczestniczyć inni beneficjenci – niebędący ani MŚP, ani wykonawcami badań (np. tzw. użytkownicy końcowi).

MŚP w ramach projektu zlecają konkretne usługi badawcze wykonawcom badań (mogą to być uczelnie, jednostki badawczo-rozwojowe, firmy prowadzące działalność badawczo-rozwojową) zakupując u nich w efekcie *know-how* potrzebny im do opracowania nowych rozwiązań technologicznych bądź udoskonalenia istniejących produktów, procesów lub usług.

Z zasady w tego typu projektach rezultaty są własnością MŚP, ale konsorcjum może postanowić inaczej, np. ustalić, że wiedza wygenerowana w projekcie pozostanie własnością wykonawcy badań, a MŚP uzyskują dostęp do niej na zasadzie licencji. Taka okoliczność powinna być wzięta pod uwagę przy ustalaniu ceny płaconej przez MŚP wykonawcom badań – w przypadku dostępu na zasadzie licencji cena przypuszczalnie będzie niższa, niż gdyby wiedza przechodziła na własność MŚP.

Należy podkreślić, że kluczową kwestią z punktu widzenia MŚP jest odpowiedź na pytanie, czy nowa technologia wpisuje się w ogólną strategię przedsiębiorstwa i nowa wiedza będzie mogła być wykorzystana, ponieważ nawet jeżeli dofinansowanie z zewnątrz będzie dominujące, to i tak przedsiębiorstwo będzie musiało pokryć pewną część kosztów z własnych środków.

W projektach tego typu występują następujące rodzaje działań:

- ↳ Działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego – stanowią zasadniczą część projektu i są domeną wykonawców badań. Zadaniem MŚP jest z reguły testowanie wyników badań oraz etap przygotowania do wdrożenia.

³ Opracowane przez KE szczegółowe omówienia zasad Badań na rzecz MŚP i stowarzyszeń ("*Research for SME at a glance*" i "*Research for SME association at a glance*") znajdują się na stronie http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/research-sme_en.html

⁴ MŚP oznacza mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE w wersji z dnia 6 maja 2003 r. Zatrudnia mniej niż 250 osób, jego roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR i/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.

- ↳ Działania w zakresie demonstracji – są to działania związane ze sprawdzeniem w badaniach przemysłowych nowych technologii, jeżeli nie mogą być one bezpośrednio skomercjalizowane (włącznie z prototypami).
- ↳ Inne działania – mają ułatwić przejście rezultatów badań przez MŚP, głównie będą to działania w zakresie szkoleń i upowszechniania wiedzy.
- ↳ Działania związane z zarządzaniem konsorcjum. Ponieważ zarządzanie konsorcjum jest zadaniem złożonym i wymaga doświadczenia, możliwe jest powierzenie tego zadania wykonawcy badań lub też partnerem w projekcie może być instytucja zajmująca się profesjonalnie zarządzaniem projektami.

Kalkulacja budżetu w tego typu projektach jest bardziej skomplikowana niż w innych projektach. Wynika to z faktu, że mamy tu do czynienia z dwoma (a w niektórych przypadkach trzema) rodzajami beneficjentów i ich budżety będą konstruowane w różny sposób. Prześledźmy to na przykładzie:

Przykład

Projekt typu „Badania na rzecz MŚP”, w którym bierze udział 3 MŚP, 2 wykonawcy badań i jeden użytkownik końcowy.

Tworzenie budżetu dla MŚP

Płatność dla wykonawców badań (bez VAT, który nie jest kosztem kwalifikowalnym) ujmuje się w budżecie w kosztach MŚP.

Budżet MŚP Działania i koszty	MŚP1	MŚP2	MŚP3
DZIAŁANIA BADAWCZE	260 000	395 000	125 000
<i>Własne</i>	45 000	55 000	20 000
<i>Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)</i>	215 000	340 000	105 000
DZIAŁANIA DEMONSTRACYJNE	10 000	25 000	0
<i>Własne</i>	10 000	20 000	0
<i>Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)</i>	0	5000	0
INNE DZIAŁANIA	10 000	5 000	10 000
ZARZĄDZANIE	60 000	5 000	5 000
RAZEM	340 000	430 000	140 000

Tworzenie budżetu dla wykonawców badań

Do kosztów wykonawców badań zaliczymy koszty związane z zarządzaniem konsorcjum i innymi działaniami (włączając szkolenie i upowszechnianie rezultatów), koszty prowadzonych przez nich badań i demonstracji ujęte zostały w budżecie MŚP, które zapłacą je wykonawcom badań zgodnie z przedstawioną im fakturą.

Budżet wykonawców badań Działania i koszty	WB1	WB2
INNE DZIAŁANIA	0	30 000
ZARZĄDZANIE	5 000	5 000
RAZEM	5 000	35 000

Tworzenie budżetu dla użytkowników końcowych i pozostałych uczestników

Budżet użytkowników końcowych i pozostałych uczestników Działania i koszty	Inny
<i>DZIAŁANIA BADAWCZE</i>	10 000
<i>DZIAŁANIA DEMONSTRACYJNE</i>	40 000
<i>INNE DZIAŁANIA</i>	0
<i>ZARZĄDZANIE</i>	0
RAZEM	50 000

Całkowity budżet projektu

<i>Partnerzy i koszty</i>	<i>Działania badawcze</i>	<i>Działania demonstra- cyjne</i>	<i>Zarządzanie</i>	<i>Inne działania</i>	<i>Razem</i>
MŚP1	260 000	10 000	60 000	10 000	340 000
<i>Działania własne</i>	45 000	10 000			
<i>Podwykonawstwo</i>	215 000	0			
MŚP2	395 000	25 000	5 000	5 000	430 000
<i>Działania własne</i>	55 000	20 000			
<i>Podwykonawstwo</i>	340 000	5 000			
MŚP3	125 000	0	5 000	10 000	140 000
<i>Działania własne</i>	20 000	0			
<i>Podwykonawstwo</i>	105 000	0			
WB1	0	0	5 000	0	5 000
WB2	0	0	5 000	30 000	35 000
INNY	10 000	40 000	0	0	50 000
RAZEM	790 000	75 000	80 000	55 000	1 000 000

Kalkulacja dofinansowania KE

KE dofinansuje projekt w określonej części, pozostałe koszty muszą pokryć partnerzy z własnych środków. Poszczególne rodzaje działań dofinansowywane są przez KE w określonym procencie (licząc od całkowitych kosztów kwalifikowalnych):

- ↳ *Działania badawczo-rozwojowe – do 50%*
(ale w przypadku podmiotów publicznych o charakterze non profit, szkół średnich i uczelni wyższych, jednostek badawczych oraz MŚP – do 75%).
- ↳ *Działania demonstracyjne – do 50%.*
- ↳ *Inne działania/zarządzanie – do 100%.*

W projektach tego typu obowiązuje szczególna zasada, że dofinansowanie KE będzie ograniczone do wartości 110% całkowitej kwoty podwykonawstwa w zakresie działań badawczo-rozwojowych i demonstracji, przeznaczonej dla wykonawców badań (łącznie kwoty faktur przedstawionych MŚP przez wykonawców badań).

Partnerzy i koszty	Działania badawcze (50%/75%)	Działania demonstr. (50%)	Zarządzanie (100%)	Inne działania (100%)	Razem	Maks. dofinansow. KE
MŚP1	260 000	10 000	60 000	10 000	340 000	270 000
Działania własne	45 000	10 000				
Podwykonawstwo	215 000	0				
MŚP2	395 000	25 000	5 000	5 000	430 000	318 750
Działania własne	55 000	20 000				
Podwykonawstwo	340 000	5 000				
MŚP3	125 000	0	5 000	10 000	140 000	108 750
Działania własne	20 000	0				
Podwykonawstwo	105 000	0				
WB1	0	0	5 000	0	5 000	5 000
WB2	0	0	5 000	30 000	35 000	35 000
INNY	10 000	40 000	0	0	50 000	25 000
RAZEM	790 000	75 000	80 000	55 000	1 000 000	762 500
Wnioskowane dofinansowanie z KE						731 500

Całkowita wartość podwykonawstwa (bez uwzględnienia VAT-u, który nie jest kosztem dopuszczalnym) – 665 000 EUR.

Maksymalne dofinansowanie KE nie może przekroczyć 110% wartości podwykonawstwa, czyli kwoty 731 500 EUR, tak więc konsorcjum będzie mogło wnioskować o dofinansowanie w tej wartości.

Dystrybucja dofinansowania KE

W następnym etapie konsorcjum musi zdecydować o alokacji dofinansowania KE między partnerów. Należy zwrócić uwagę na kwestię odróżnienia dystrybucji kosztów między partnerami od alokacji dofinansowania KE między nich. Kwestia podziału dofinansowania zależy od decyzji konsorcjum, którego zadaniem jest znalezienie takiego sposobu alokacji, który zapewniłby właściwą równowagę pomiędzy wkładem do projektu każdego z partnerów i spodziewanymi korzyściami wynikającymi z uzyskanych rezultatów.

Poniżej przedstawiono dwa przykładowe sposoby alokacji dofinansowania KE, ale tych sposobów jest wiele i każde konsorcjum powinno znaleźć swój własny, który odpowiadałby jego sytuacji.

Sposób 1

W tym przykładzie wykonawcy badań dostają w całości dofinansowanie pokrywające ich koszty zarządzania i inne koszty, MŚP2 i MŚP3 otrzymują jedynie dofinansowanie pozwalające im pokryć wartość faktur wystawionych przez wykonawców badań, reszta dofinansowania jest przeznaczona dla MŚP1, użytkownik końcowy (Inny) w ogóle nie dostaje dofinansowania.

<i>Partnerzy i koszty</i>	<i>Koszty całkowite</i>	<i>Dofinansowanie KE dla każdego partnera</i>	<i>Wkład własny</i>	<i>Wkład własny (w postaci środków pieniężnych na uregulowanie faktury od wykonawcy badań)</i>
<i>MŚP1</i>	340 000	241 500	98 500	0
<i>Podwykonawstwo</i>	215 000			
<i>MŚP2</i>	430 000	345 000	85 000	0
<i>Podwykonawstwo</i>	345 000			
<i>MŚP3</i>	140 000	105 000	35 000	0
<i>Podwykonawstwo</i>	105 000			
<i>WB1</i>	5 000	5 000	0	0
<i>WB2</i>	35 000	35 000	0	0
<i>Inny</i>	50 000	0	50 000	0
<i>Razem</i>	1 000 000	731 500		

Sposób 2

W tym przykładzie wszyscy partnerzy otrzymują dofinansowanie zgodnie z udziałem ich kosztów w całkowitych kosztach projektu, jedynie użytkownik końcowy (Inny) w ogóle nie otrzymuje dofinansowania.

<i>Partnerzy i koszty</i>	<i>Koszty całkowite</i>	<i>Dofinansowanie KE dla każdego partnera</i>	<i>Wkład własny</i>	<i>Wkład własny (w postaci środków pieniężnych na uregulowanie faktury od wykonawcy badań)</i>
<i>MŚP1</i>	340 000	261 800	78 200	0
<i>Podwykonawstwo</i>	215 000			
<i>MŚP2</i>	430 000	331 100	98 900	13 900
<i>Podwykonawstwo</i>	345 000			
<i>MŚP3</i>	140 000	107 800	32 200	0
<i>Podwykonawstwo</i>	105 000			
<i>WB1</i>	5 000	3 850	1 150	0
<i>WB2</i>	35 000	26 950	8 050	0
<i>Inny</i>	50 000	0	50 000	0
<i>Razem</i>	1 000 000	731 500		

7.2. BADANIA NA RZECZ IZB GOSPODARCZYCH I STOWARZYSZEŃ MŚP

Są to projekty mające na celu wsparcie stowarzyszeń i grup MŚP w opracowaniu technicznych rozwiązań wspólnych dla większej liczby MŚP działających w określonych sektorach przemysłu i usługach. Realizowane projekty powinny przyczynić się do opracowania nowych norm i standardów europejskich, rozwiązania wspólnych problemów technologicznych w dziedzinie zdrowia, bezpieczeństwa, czy ochrony środowiska. Projekty są prowadzone przez izby i stowarzyszenia MŚP, które zlecają usługi badawcze wyspecjalizowanym jednostkom (mogą to być uczelnie, instytuty badawcze, przedsiębiorstwa) celem pozyskania technologii lub *know-how* niezbędnego dla swoich członków.

W projektach tego typu występują następujące rodzaje beneficjentów:

- ↳ wykonawcy badań (min. 2);
- ↳ stowarzyszenia MŚP/izb gospodarczych o zasięgu krajowym (min. 3);
- ↳ dodatkowo mogą uczestniczyć inni beneficjenci – niebędący ani stowarzyszeniem MŚP/izbą gospodarczą ani wykonawcą badań (np. tzw. użytkownicy końcowi). W projekcie musi także uczestniczyć grupa indywidualnych MŚP (2-5) mająca za zadanie dopilnować, aby rezultaty projektu były adekwatne do potrzeb przedsiębiorstw.

Stowarzyszenia MŚP mają możliwość zaliczenia do kosztów projektu, kosztów poniesionych przez swoich członków w związku z realizacją projektu. W praktyce oznacza to, że członkowie izb gospodarczych mogą uczestniczyć w projekcie nie będąc formalnie członkami konsorcjum. Członkowie stowarzyszeń występują jako strony trzecie. Poniesione przez nich koszty nie są uważane za wpływy do projektu. Natomiast sporządzają oni indywidualne sprawozdania finansowe (formularz C), poniesione przez nich koszty nie są ujmowane w formularzu C stowarzyszenia. W miarę potrzeby każdy z członków dostarcza też świadectwo kontroli sprawozdań finansowych lub świadectwo kontroli metodologii.

Stowarzyszenie na podstawie dostarczonych przez członków sprawozdań finansowych (formularze C) sporządza skrócone sprawozdanie finansowe konsolidujące sumę kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez członków i stowarzyszenie.

Stowarzyszenie MŚP zachowuje wyłączną odpowiedzialność wobec KE i innych beneficjentów za swoich członków i ma obowiązek zapewnić, aby przestrzegali oni zasad Umowy Grantowej.

Dopuszczalne działania w projekcie, zasady kalkulacji budżetu, dofinansowania, alokacji dofinansowania KE między partnerów są analogiczne do obowiązujących w przypadku badań na rzecz MŚP.

Przykład

Projekt typu „Badania na rzecz stowarzyszeń MŚP”, w którym biorą udział 3 stowarzyszenia, 2 wykonawcy badań i 4 innych partnerów (3 indywidualne MŚP i użytkownik końcowy).

Tworzenie budżetu dla stowarzyszeń MŚP

Budżet stowarzyszeń MŚP Działania i koszty	STOW1	STOW 2	STOW 3
DZIAŁANIA BADAWCZE	770 000	470 000	130 000
Własne	40 000	30 000	10 000
Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)	730 000	440 000	120 000
DZIAŁANIA DEMONSTRACYJNE	50 000	0	0
Własne	0	0	0
Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)	50 000	0	0
INNE DZIAŁANIA	50 000	20 000	20 000
ZARZĄDZANIE	110 000	10 000	7 000
RAZEM	980 000	500 000	157 000

Tworzenie budżetu dla wykonawców badań

Budżet wykonawców badań Działania i koszty	WB1	WB2
INNE DZIAŁANIA	60 000	45 000
ZARZĄDZANIE	10 000	10 000
RAZEM	70 000	55 000

Tworzenie budżetu dla pozostałych uczestników i użytkowników końcowych

Budżet Działania i koszty	Inny 1 MŚP	Inny 2 MŚP	Inny 3 MŚP	Inny 4
DZIAŁANIA BADAWCZE	40 000	40 000	40 000	25 000
Własne	25 000	25 000	25 000	25 000
Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)	15 000	15 000	15 000	0
DZIAŁANIA DEMONSTRACYJNE	20 000	20 000	20 000	25 000
Własne	20 000	20 000	20 000	25 000
Podwykonawstwo (faktura wykonawcy badań)	0	0	0	0
INNE DZIAŁANIA	0	0	0	0
ZARZĄDZANIE	2 000	2 000	2 000	2 000
RAZEM	62 000	62 000	62 000	52 000